

TORAH OHR • PARSHAS MIKEITZ • MAAMAR 11

מי כה' אלקינו המגביה לשבת המשפילי לראות בשמים ובארץ

« Qui est comme Havaya, notre
Dieu, qui s'élève pour siéger,
qui s'abaisse pour regarder... »

DÉDIÉ EN L'HONNEUR DE

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ"ל

Le père du Rabbi, Reb Lévi Its'hak

LikuteiTorah.com

LA PARACHA 'HASSIDIQUE

likuteitorah.com/fr/torah-ohr/mikeitz/11/

1 מי כה' אלקינו המגביהי לשבת המשפילי לראות בשמים ובארץ. הנה כתיב כי נר מצוה ותורה אור.

«Qui est comme Havaya notre D.ieu, qui s'élève [lui-même] pour siéger, qui s'abaisse [lui-même] pour regarder dans les cieux et sur la terre ?» Or, il est écrit : «Car une mitsva est une lampe, et la Torah est lumière.»

הרי שהמשיל הכתוב את המצוה לנר וכתוב נר הוי"ה נשמת אדם שהנשמה נמשלה לנר. וצריך להבין מהו ענין הנר של מצוה ומהו הנר של הנשמה.

Nous voyons donc que le verset assimile la mitsva à une lampe. Et il est écrit : «La lampe de Havaya, c'est l'âme de l'homme» : l'âme est comparée à une lampe. Nous devons comprendre ce que désigne la lampe de la mitsva et ce qu'est la lampe de l'âme.

2 והנה ענין הנר הוא שקרוי ע"ש [על שם] הפתילה כי היא עיקר הנר. אך אין נר בלא שמן.

À présent, voici ce qu'est la lampe : elle tire son nom de la mèche, car [la mèche] en est l'élément essentiel. Pourtant, il n'y a pas de lampe sans huile.

שהשמן הוא הגורם להיות הדלקת הנר בנחת שיהא שוהה ומתעכב זמן מה. ואילולי השמן הי' [היה] דולק מהר ובמרוצה. והיינו ע"י שהשמן נמשך אחר הפתילה.

Car l'huile est ce qui permet à la lampe de brûler doucement, de sorte que sa flamme dure et se prolonge quelque temps ; sans l'huile, elle brûlerait vite et à la hâte. Cela tient au fait que l'huile est attirée à la suite de la mèche.

והוא נשרף ונכלה באור הנאחז בפתילה עד שהוא כלה לגמרי ולא נשאר ממנו כלום מפני שהוא עולה כולו באש. ומ"מ הפתילה היא עיקר הנר.

Et [l'huile] est brûlée et consumée dans la lumière qui s'attache à la mèche, jusqu'à être entièrement consumée, sans qu'il en reste quoi que ce soit, car elle s'élève tout entière dans le feu. Néanmoins, la mèche est l'élément essentiel de la lampe.

לפי שהאור הדולק הוא ע"י שנאחז בפתילה. ואלו היה האור נטבע בשמן היה כבה רק שהפתילה היא המחברת את האור אל השמן כשהשמן נמשך אחר הפתילה:

Car la lumière qui brûle est produite par le fait qu'elle s'attache à la mèche. Si la lumière s'enfonçait dans l'huile, elle s'éteindrait ; c'est la mèche qui relie la lumière à l'huile, tandis que l'huile est attirée à la suite de la mèche.

3 ולהבין משל זה כנמשל בנר מצוה ונר הוי"ה נשמת אדם. צריך להקדי" [להקדים] ענין ואהבת וגו' בכל לבבך כב' יצריך ביצ"ט [ביצר טוב] וביצה"ר [וביצר הרע]

Pour comprendre cette image dans son application à la lampe d'une mitsva et à «la lampe de Havaya, l'âme de l'homme», il faut d'abord expliquer le sens de «Tu aimeras...», etc., «de tout ton cœur (levavecha)» : avec tes deux inclinations, avec le bon penchant et le mauvais penchant.

שלכאורה אינו מובן איך ישוב היצה"ר [היצר הרע] לאהבה את הוי"ה ע"י האדם והלא לא ישמע אליו.

À première vue, cela n'est pas compréhensible : comment le mauvais penchant pourrait-il, par l'intermédiaire de l'homme, se tourner vers l'amour de Havaya ? Assurément, il ne l'écouterait pas !

אך הענין הוא כי הנה ביאור ענין יצ"ט [יצר טוב] ויצה"ר [ויצר הרע] הוא כי נודע שיש בכל אדם ב' נפשות נפש אלהית ונה"ב [ונפש הבהמית] וכל נפש מתחלקת לשנים. שהם שכל ומדות.

Mais voici de quoi il s'agit. L'explication du bon penchant et du mauvais penchant est la suivante : comme on le sait, chaque homme possède deux âmes, l'âme divine et l'âme animale, et chacune d'elles se subdivise en deux : l'intellect et les attributs émotionnels (midot).

4 והנה עיקר הנפש הוא השכל. כי נה"א [נפש האלקית] עיקרה היא נפש המשכלת ומתכוננת תמיד ומשגת באוא"ס [באור אין סוף] ב"ה.

Or, l'essence de l'âme est l'intellect. Car l'âme divine est, dans son essence, une âme pensante, qui contemple constamment et saisit la Lumière infinie (Or Ein Sof), béni soit-Il.

ואין לה השכלה אחרת. והמדות אהוי"ר [אהבה ויראה] הנולדות מן השכל והשגה זו הן הנקראות בשם יצ"ט [יצר טוב].

Elle n'a pas d'autre [sujet de] pensée. Et les attributs émotionnels (midot), l'amour et la crainte, qui naissent de cet intellect et de cette compréhension, sont ce que l'on appelle le bon penchant.

5 וכן עיקר נה"ב [נפש הבהמית] היא המשכלת ומשגת גשמיות עוה"ז וחומריותן שהוא זלעו"ז [זה לעומת זה] לעומת נה"א [נפש האלקית]. שהשכל המלוכש בענינים גשמיים [גשמיים] הוא הפך ממש מן השכל שבנה"א [שבנפש האלקית].

De même, le noyau de l'âme animale est [la faculté] qui réfléchit à la physicalité de ce monde et saisit sa matérialité, laquelle est «l'un opposé à l'autre» par rapport à l'âme divine. Car l'intellect revêtu de réalités matérielles est tout à fait l'opposé de l'intellect de l'âme divine,

שהיא בחי' חכמה עליונה בחי' חכים ולא בחכמה ידיעא. למעלה מן השכל המושכל ומושג בגשמיות.

ce qui est le niveau de la 'Hokhma supérieure (sagesse), le niveau de « sage, mais non par une sagesse connaissable », au-dessus de l'intellect conçu et appréhendé en termes physiques.

6 והשכל המושכל ומושג בגשמיות ע"פ שכל אנושי הוא שקר והפך ממש מחכמת אלהות שהיא חכמת

אמת והמדות הנולדות משכל הגשמי הן הנקי בשם יצה"ר [יצר הרע]

Et l'intellect que l'on conçoit et saisit en termes matériels, au moyen de la raison humaine, est mensonge, l'exact opposé de la sagesse divine, qui est la sagesse de vérité ; et les attributs émotionnels (midot) qui naissent de l'intellect matériel sont ce que l'on appelle le mauvais penchant.

וצריך האדם לאכפייא לון שלא יתנהג ע"פ מדות שנולדו מן השכל הגשמי. רק ואהבת את הוי"ה

אלקיך בכל לבבך. היינו בהגביר כח נה"א [נפש האלקית] המשכלת.

Une personne doit les soumettre afin de ne pas se conduire selon les attributs émotionnels nés de l'intellect matériel, mais seulement [selon] « Tu aimeras Havaya, ton D.ieu, de tout ton cœur. » C'est-à-dire en renforçant la puissance de l'âme divine qui pense.

7 ומתבונן באוא"ס [באור אין סוף] בפסוק ראשון דק"ש [דקריאת שמע] שמע ישראל. שמע לשון הבנה כי הוי"ה

הוא אלהינו

On médite sur la Lumière infinie (Or Ein Sof) dans le premier verset du Chema : « Écoute, Israël. » « Écoute » est un terme qui désigne la compréhension : le Nom Havaya est notre D.ieu (Elokeinu).

פי' אלהינו הוא ענין ההתהוות בחי' ממכ"ע [ממלא כל עלמין] וסוכ"ע הוא נמשך מבחי' הוי"ה היה הוה

ויהיה שהוא אוא"ס [אור אין סוף] ב"ה שהוא בחי' אין והתהוות היש הוא מאין ממש.

La signification de « notre D.ieu » est le processus de la création : le niveau de la lumière qui remplit tous les mondes (memalé kol almin) et de la lumière qui entoure tous les mondes (sovev kol almin). Elle est tirée du niveau de Havaya, « Il était, Il est et Il sera », qui est la Lumière infinie, béni soit-Il, le niveau de l'ayin [néant] ; et la venue à l'existence du yesh [quelque chose] provient véritablement du néant.

8 והתהוות זו נמשך תמיד יש מאין כמאמר ובטובו מחדש בכל יום תמיד כו'. והוא הו"ה אחד אתה הוא קודם שנבה"ע [שנברא העולם] ואתה הוא כו'.

Cette création de quelque chose à partir du néant est continuellement attirée vers le bas, comme le dit la formule : « Dans Sa bonté, Il renouvelle chaque jour, continuellement », etc. Et Lui, Havaya, est Un : « Tu es Lui avant que le monde ne soit créé, et Tu es Lui », etc.

שאינ התהוות העולמות פועלים בו שום שינוי ח"ו [חס ושלום]. לפי שאינו דומה מעשה הקב"ה למעשה בו"ד [בשר ודם].

Car la création des mondes ne produit en Lui aucun changement, à D.ieu ne plaise, car l'œuvre du Saint béni soit-Il n'est pas semblable à celle d'un être de chair et de sang.

שמעשה אנוש הנה כח הפועל ממש הוא בנפעל. כמו עד"מ כשעושה דבר פונה א"ע [את עצמו] ומעמיק שכלו בדבר שהוא עושה.

Car, dans l'œuvre d'un être humain, la puissance de celui qui agit se trouve réellement dans ce qui est produit. Par exemple, lorsqu'il fabrique quelque chose, il se tourne [vers elle] et plonge profondément son intellect dans la chose qu'il fabrique.

9 וע"כ הדבר שעושה פועל בו שינוי בכח שכלו. אבל התהוות העולמות מאוא"ס [מאור אין סוף] ב"ה אין פועלים בו שום שינוי ח"ו [חס ושלום]. וה' אחד כמו קודם שנבה"ע [שנברא העולם].

C'est pourquoi la chose qu'il produit entraîne un changement en lui, dans la puissance de son intellect. Mais le fait que les mondes viennent à l'existence à partir de la Lumière infinie (Or Ein Sof), béni soit-Il, ne produit en Lui aucun changement, à D.ieu ne plaise ; et Havaya est Un, comme avant que le monde ne soit créé.

לפי שבשכמל"ו [שברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד] שכל התהוות העולמות וקיומם וחיותן אינן אלא מבחי' מלכותו ית' שבמה שהוא מלך עליהם מחיה ומהוה אותם דהיינו בחי' שמו ית' בלבד.

Car [le sens de] « Béni soit le nom de la gloire de Son royaume pour toujours et à jamais » est que la création des mondes, leur existence et leur force vitale ne proviennent que du niveau de Sa Mal'-hout (souveraineté) : puisqu'Il est leur Roi, Il leur donne vie et les fait exister. Il ne s'agit là que du niveau de Son Nom, béni soit-Il.

10 ושם שייך כח הפועל בדבר ה' שמים נעשו כי דבר מלך שלטון כתיב מלכותך מלכות כ"ע [כל עלמין].
יחיד חי העולמים מלך כנודע.

Et c'est là [dans Sa Mal'hout (souveraineté)] que s'applique la force du Créateur : « Par la parole de Havaya, les cieus furent faits », car « la parole du roi est souveraine ». Il est écrit : « Ta royauté est la royauté de tous les mondes » ; « L'Unique, Vie des mondes, Roi », comme on le sait.

וכאשר יעמיק האדם שכלו ומחשבתו בזה בעומק בינתו ובעומקא דלבא. אזי תבטל הנפש החיונית
מהשכלתה בגשמיות בתגבורת הנפש האלהית המשכלת ומתבוננת בגדולת א"ס ב"ה

Et lorsqu'une personne plonge profondément son intellect et sa pensée dans cela, au plus profond de sa compréhension et au plus profond de son cœur, alors l'âme vitale cessera de penser aux choses physiques, sous l'effet de la prédominance de l'âme divine, qui réfléchit à la grandeur de l'Infini (Ein Sof), béni soit-Il,

להוליד מרוח בינתה והתבוננותה אהבה עזה כרשפי אש לדבקה בו ית' בדביקה וחשיקה וחפיצה
בהתלהבות עצומה

afin de faire naître, de l'esprit de sa compréhension et de sa contemplation, un amour ardent, semblable à des éclairs de feu, pour s'attacher à Lui, béni soit-Il, dans l'attachement, le désir ardent et l'aspiration, avec une ferveur brûlante immense,

עד כלות הנפש כמ"ש נכספה וגם כלתה נפשי וגו'.

jusqu'à ce que l'âme se consume (kelos hanefesh), comme il est écrit : « Mon âme aspire, oui, elle se consume », etc.

11 ועמך לא חפצתי בארץ כלה שארי ולבבי וגו'. ואזי תהיה החכמה שבנפש החיונית כשמן הנמשך אחר
הפתילה שהיא נר ה' נשמת אדם

«Et auprès de Toi, je ne désire rien sur terre ; ma chair et mon cœur se consomment», etc. Alors, la 'Hokhma (sagesse) de l'âme vitale sera comme l'huile qui est entraînée à la suite de la mèche, laquelle est «la lampe de Havaya, l'âme de l'homme»:

שהנשמה היא הפתילה המחברת אור האהבה עזה ורשפי אש להאיר בנה"ב [בנפש הבהמית] עד שתכלה
ותכסוף ג"כ לדבקה בו בדביקה חשיקה כו'.

Car l'âme est la mèche qui unit la lumière de l'amour ardent et des étincelles de feu, afin d'éclairer l'âme animale, jusqu'à ce que celle-ci aussi se consume et aspire à s'attacher à Lui, dans l'attachement et le désir ardent, etc.

ולהיות ואהבת וגוי' בכל לבבך וגדול יהי' [יהיה] כח כלות הנפש הבהמית ביתר שאת בבחי' שמן הנכלה ועולה עד שנעשה ממנו כולו אש של אור הנר

Ainsi, il y aura «Tu aimeras», etc., «de tout ton cœur» ; et grande sera la force de l'âme animale de se consumer (kelos hanefesh [consommation de l'âme]), à un degré supérieur, à la manière de l'huile qui se consume et s'élève jusqu'à ce qu'elle devienne tout entière le feu de la lumière de la lampe,

ע"י בחי' צעק לבם והוא התהפכות בחי' האש שבה. ורשפי אש אהבה עזה כו'. וזהו נר של הנשמה שהיא מהתכוננות נפש האלהית עצמה:

par le niveau de «leur cœur poussa un cri», qui est la transformation du feu qui est en elle, et les «étincelles de feu» d'un amour ardent, etc. Et telle est la lampe de l'âme, qui provient de la contemplation de l'âme divine elle-même.

12 וענין נר של המצוה היא שהמצוה יש לה סגולה פרטית להעלות את נה"ב [נפש הבהמית] ולקשרה באו"ס [באור אין סוף] ב"ה כמא' [כמאמר] אק"ב [אשר קדשנו במצותיו] בקדש העליון שהוא למעלה מן ההשתלשלות.

Le sens de la lampe de la mitsva est que la mitsva possède une segoula [vertu particulière] qui lui permet d'élever l'âme animale et de la lier à la Lumière infinie (Or Ein Sof), béni soit-Il, comme le disent les mots «Qui nous a sanctifiés par Ses mitsvot» : par la sainteté supérieure, qui se situe au-dessus de l'enchaînement descendant des mondes (hichtalchelout).

כי המצות הם לבושין ונקי' לבוש מלכות שהם בחי' מקיפים שמקיפים ומלבישים את הנפש מראשה ועד רגלה

Car les mitsvot sont des vêtements, appelés «vêtements royaux», parce qu'elles sont des makifim [niveaux enveloppants], qui entourent et revêtent l'âme de la tête aux pieds,

להיות צרורה בצרור החיים את ה' ממש שע"י מעלה את הנפש כמו האדם כשהוא לבוש יכולין להמשיך אותו ע"י לבושו.

afin qu'elle soit «liée dans le faisceau de la vie avec Havaya», véritablement. Par cela, [la mitsva] élève l'âme, tout comme, lorsqu'une personne est vêtue, on peut l'entraîner en tirant son vêtement.

13 וכן כצורך אבן במרגמה. שע"י שצורך בחרט זורקין אותו למעלה יותר. הכלל שכל בחי' מקיף הוא העלאה למעלה.

De même, « comme une pierre attachée dans une fronde » : parce qu'elle est attachée dans une poche, elle est lancée plus haut. La règle est que tout niveau de makif [lumière enveloppante] est une élévation vers le haut.

ולכן לובשין טלית ותפלין קודם התפלה להמשיך בחי' מקיף למעלה להעלות את נה"ב [נפש הבהמית] בתפלה כנודע שאין התחתון עולה למעלה עד שיורדת תחלה הארה מלמעלה. והתפלה היא עליית נה"ב [נפש הבהמית].

C'est pourquoi on met le talit et les tefilin avant la prière, afin d'attirer d'en haut un niveau de makif et d'élever ainsi l'âme animale pendant la prière ; car, comme on le sait, le niveau inférieur ne s'élève pas tant qu'une illumination n'est pas d'abord descendue d'en haut. Et la prière est l'élévation de l'âme animale.

ולכן התפלה היא נוסחא אחת בכל יום כל ימי חייו של אדם הקצובים לו ימי שנותינו בהם שבעים שנה הם כפי נצוצות נפש הבהמית שצריכין להעלות (משא"כ נפש האלהית היא נצחית) וכל יום נעשה בחי' חדשה.

C'est pourquoi la prière est une même formule chaque jour, [pendant] tous les jours de la vie qui sont impartis à une personne : « les jours de nos années sont de soixante-dix ans » correspondent aux étincelles de l'âme animale qui doivent être élevées (ce qui n'est pas le cas de l'âme divine, qui est éternelle) ; et chaque jour se constitue un nouvel aspect.

וצריך להעלות גם אותו נצוץ שמתחדש והכל היא העלאה אחת (משא"כ לימוד התורה צריך דוקא ללמוד בכל יום דבר חדש)

Cette étincelle aussi, qui vient d'être formée, doit être élevée, et tout cela constitue une seule élévation (ce qui n'est pas le cas de l'étude de la Torah : il faut précisément étudier quelque chose de nouveau chaque jour).

ולכן כל המצות נקראות בשם צדקה כי צדקה תרומם גוי

C'est pourquoi toutes les mitsvot sont appelées tsedaka (charité), car « la tsedaka élève une nation ».

שע"י הצדקה וחסד שעושים למטה להחיות רוח שפלים ועני חשוב כמת. כן ויותר מכן לאין קץ נמשך רוח חיים מלמעלה מחיי החיים ב"ה להחיות מתים ממש

Car, par la tsedaka et la bonté que l'on pratique ici-bas pour ranimer l'esprit des humbles — un pauvre étant considéré comme mort —, de même, et infiniment plus encore, un souffle de vie est attiré d'en haut, depuis la Vie de la vie, béni soit-Il, pour ranimer ceux qui sont véritablement morts,

בכח"י ימין מקרבת וימינו תחבקני ממש באור המקיף שמלמעלה לרומם ולהעלות את הנפש למעלה מעלה באוא"ס [באור אין סוף] ב"ה ממש וזהו ענין נר מצוה:

selon l'aspect de « la droite qui rapproche », et « Sa droite m'étreint », véritablement, par la lumière enveloppante qui vient d'en haut, afin d'exalter et d'élever l'âme toujours plus haut, jusque dans la Lumière infinie (Or Ein Sof) elle-même, béni soit-Il. Et tel est le sens de la lampe d'une mitsva.

14 אך התורה אור הוא המשכת אוא"ס [אור אין סוף] ב"ה מלמעלה למטה [מלמעלה למטה]. והיא אור וגילוי אוא"ס [אור אין סוף] ב"ה ממש שלמעלה מעלה מהשתלשלות שירידת והדרגת סדר השתלשלות היא בחי' העלם והתלבשות אוא"ס [אור אין סוף] ב"ה להיות התהוות מהות אחר מהות באופנים ומינים שונים.

Mais « la Torah est lumière » est le fait de faire descendre la Lumière infinie (Or Ein Sof), béni soit-Il, d'en haut vers le bas. C'est la lumière et la révélation de l'Or Ein Sof, béni soit-Il, lui-même, qui est très au-dessus de l'enchaînement descendant des mondes (hichtalchelout) ; car la descente et la gradation de l'ordre de hichtalchelout relèvent du niveau du voilement et de l'investissement de la Lumière infinie, béni soit-Il, afin qu'une essence succède à une autre, selon des modalités et des sortes différentes.

15 וכמ"ש ישת חשך סתרו שהוא חשך והעלם ולא אור וגילוי. ועל התורה נאמר מגלה עמקות מני חשך. וממעמקים קראתיך הוי"ה.

Comme il est écrit : « Il a fait des ténèbres Son abri » : il s'agit de ténèbres et de dissimulation, non de lumière et de révélation. À propos de la Torah, il est dit : « Il révèle des choses profondes à partir des ténèbres » ; et aussi : « Des profondeurs, je T'ai appelé, Havaya. »

וזהו תכלית בריאת האדם להמשיך על נפשו אוא"ס [אור אין סוף] ב"ה שלמעלה מן ההשתלשלות.

Et tel est le but de la création de l'homme : faire descendre sur son âme la Lumière infinie (Or Ein Sof), béni soit-Il, qui se trouve au-dessus de l'enchaînement descendant des mondes (hichtalchelout),

להיות אור א"ס ב"ה שורה למטה כמו למעלה כמ"ש אני ראשון ואני אחרון ומבלעדי אין אלהים.
כלומר כשם שאני ראשון קודם שנבה"ע [שנברא העולם].

afin que l'Or Ein Sof, béni soit-Il, réside en bas comme en haut, comme il est écrit : « Je suis le premier et Je suis le dernier, et en dehors de Moi, il n'y a pas de D.ieu. » Autrement dit : de même que « Je suis le premier », avant que le monde ne soit créé,

16 ואחרון לאחר שנברא העולם. כן מבלעדי דהיינו באמצעות בשעת בריאת העולם יהי [יהיה] אור א"ס ב"ה נמשך למטה שיהי [שיהיה] בטול העולם במציאות כמו קודם שנברא ואחר שנברא והיינו ע"י התורה כי אורייתא מחכמה נפקת.

et « dernier », après que le monde eut été créé. Ainsi, « en dehors de Moi » (mibaladaï), c'est-à-dire au milieu, au moment de la création du monde, la Lumière infinie (Or Ein Sof), béni soit-Il, sera attirée vers le bas, afin que le monde soit dans l'état de l'annulation de soi (bitoul) quant à son existence, comme avant sa création et après sa création. Et cela se fait par la Torah, car « la Torah émane de 'Hokhma (sagesse) ».

17 וכמ"ש לכבודי בראתיו. כב"ד בגימטריא ל"ב הם ל"ב נתיבות חכמה. בראתיו בחי' תלמוד. יצרתיו בחי' משנה. ועשיתיו בחי' מקרא.

Et comme il est écrit : « Pour Ma gloire (kevodi), Je l'ai créé. » Kavod (gloire) a pour valeur numérique trente-deux : ce sont les trente-deux voies de 'Hokhma. « Je l'ai créé » correspond au niveau du Talmud ; « je l'ai formé », au niveau de la Michna ; et « je l'ai fait », au niveau de l'Écriture (Mikra).

שכולם הם בבחי' חכמה ואור א"ס ב"ה שורה ומתגלה בחכמה שאין שום הסתר פנים.

Car tous se situent au niveau de 'Hokhma, et la Lumière infinie (Or Ein Sof), béni soit-Il, réside et se révèle dans 'Hokhma, où il n'y a absolument aucun voile de la Face.

18 ושם הוא בחי' אני ה' לא שניתי כמו קודם שנברא העולם. ולכן רב יהודא דכולי תנוי' בנויקין הוה לזכות את הזכאי. ולחייב את החייב. להפריד ביניהם. בכדי להפריד החיצונים מהקדושה ויתפרדו כל פועלי און כו'.

Et là se trouve le niveau de « Moi, Havaya, je n'ai pas changé », comme avant la création du monde. C'est pourquoi Rav Yehudah, dont toute l'étude portait sur [l'ordre de] Nezikin, [étudia] afin d'acquiescer l'innocent et de condamner le coupable, de les séparer, pour séparer les forces extérieures de la sainteté, et « tous ceux qui commettent l'iniquité seront dispersés », etc.

ולכן היה פטור מן התפלה לפי שהיתה תורתו אומנתו כר' [כרבין] שמעון בן יוחאי וחביריו.

C'est pourquoi il était dispensé de la prière, car la Torah était son occupation, comme pour Rabbi Shimon ben Yochai et ses collègues.

והיינו מפני שרב יהודא היה אדם גדול מאד עד שאמר עליו שמואל אין זה ילוד אשה דאימתא דמאריה עליה שהי' [שהיה] בחינת ביטול לאוא"ס [לאור אין סוף] ב"ה שהמשיך עליו בק"ש [בקריאת שמע].

Cela s'explique par le fait que Rav Yehudah était un homme d'une très grande stature, au point que Shmuel dit de lui : «Celui-ci n'est pas né d'une femme», car la crainte de son Maître était sur lui. Il était dans un état d'annulation de soi (bitoul) devant la Lumière infinie (Or Ein Sof), béni soit-Il, qu'il faisait descendre sur lui par la récitation du Chema.

(כי מן הק"ש [הקריאת שמע] לא היה פטור ואפילו ר' [רבין] שמעון בן יוחאי וחביריו אלא מן התפלה)

(Car il n'était pas dispensé de la récitation du Chema ; même Rabbi Shimon ben Yochai et ses collègues [n'étaient dispensés] que de la prière.)

והיתה תורתו ג"כ בבחי' בטול ממש בבחי' ואשים דברי בפ"ך. ודברי אשר שמת' בפ"ך וכמארו"ל [וכמאמר רבותינו זכרונם לברכה] מתניתין מלכתא.

Et sa Torah, elle aussi, était dans un état de véritable bitoul, au niveau de «Et J'ai mis Mes paroles dans ta bouche» et de «Mes paroles que J'ai placées dans ta bouche» ; comme l'ont dit nos Sages, de mémoire bénie : «La Mishnah est une reine»,

בחי' מלך שמצוה וגוזר שיהי' [שיהיה] הפסק כך כי מלך במשפט יעמיד ארץ לזכות את הזכאי כו'. שיש ב' בחי'. בחי' עבד שלומד כדי שידע רצון המלך.

le niveau d'un roi qui ordonne et décrète que le jugement soit ainsi, car «un roi affermit le pays par la justice», pour acquitter l'innocent, etc. Il existe deux niveaux : celui d'un serviteur qui étudie afin de connaître la volonté du roi,

19 ובחי' מלך שבקעת לימודו הוא הגוזר ומצוה לעצמו כו' וז"ש [וזהו שכתוב] ויהי בישרון מלך לפי ששכינה היתה מדברת מתוך גרונו של משה.

et le niveau du roi, qui, au moment où il étudie, est lui-même celui qui décrète et ordonne, etc. Et c'est ce qui est écrit : «Et il y eut un roi en Yechouroun», car la Chekhina parlait par la gorge de Moshe.

וכך ר' [רבי] שמעון בן יוחאי וחביריו ורב יהודא לפי מדרגתו.

Il en allait de même pour Rabbi Shimon ben Yochai et ses collègues, ainsi que pour Rav Yehudah, selon son niveau.

שכפי ערך בטול נפשו לאור א"ס ב"ה. ככה היתה המשכת אור א"ס ב"ה בתורתם ועבודתם. והמשנה המדברת בפיהם היא דבר ה' ממש. ועי"ז נמשך בטול העולם במציאות למטה כמו למעלה:

À la mesure de l'annulation de soi (bitoul) de son âme devant la Lumière infinie (Or Ein Sof), béni soit-Il, correspondait l'attraction vers le bas de la Lumière infinie, béni soit-Il, dans leur Torah et leur service. La Mishnah qui parlait par leur bouche était véritablement la parole de D.ieu. Par ce moyen, le bitoul du monde dans sa réalité est attiré ici-bas comme là-haut.

20 והנה אור התורה הזה נאחז ומתחבר במצוה כי כל התורה שלפנינו הן תושב"כ [תורה שבכתב] ושבע"פ

[ושבעל פה] עיקרן ויסודותן היא במצות

À présent, cette lumière de la Torah s'attache à la mitzvah et s'y unit, car toute la Torah qui est devant nous, tant la Torah écrite que la Torah orale, a son essence et ses fondements dans les mitzvos.

שע"ז נאמר ותמלא כדה ותעל. כ"ד ספרין דאורייתא כו' שהן בחי' כד שנשאב מים העליון חכמה עלאה של א"ס ב"ה שהוא עד אין קץ ותכלית וע"ז נאמר והיו הדברים האלה אשר אנכי מצוך. אנכי דייקא.

À ce sujet, il est dit : « Elle remplit sa cruche et monta » : « les vingt-quatre (kaf-dalet) livres de la Torah », etc., qui sont le niveau d'une cruche (kad) servant à puiser l'eau supérieure, la 'Hokhma (sagesse) supérieure de l'Infini (Ein Sof), béni soit-Il, qui est sans fin ni limite. Et à ce sujet, il est dit : « Et ces paroles que Moi (Anochi) te prescriis seront » : « Anochi », précisément.

21 והמצוה היא הפתילה שמתלבשת בנפש השכלית והחיונית להעלות ולקשרה באור התורה שהיא בחי'

חכים ולא בחכמה ידיעא הפך שכל אנושי ובה שורה א"ס ב"ה כמ"ש ה' בחכמה יסד ארץ.

Et la mitsva est la mèche, qui s'enveloppe dans l'âme intellectuelle et vitale afin de l'élever et de la lier à la lumière de la Torah, qui est le niveau de « sage, mais non par une sagesse connaissable », à l'opposé de l'intellect humain, et en laquelle repose l'Infini (Ein Sof), béni soit-Il, comme il est écrit : « Havaya a fondé la terre par la sagesse. »

אך צריך להקדים התבוננות של נפש האלקית היא נר ה' נשמת אדם כדי להיות ואהבת וגוי בכל לכבד
כי רוח אייתי רוח ואמשיך רוח וכמ"ש אם ישם אליו לכו וגוי

Mais il faut d'abord [s'adonner à] la contemplation de l'âme divine, qui est «la lampe de Havaya, l'âme de l'homme», afin que se réalise : «Tu aimeras... de tout ton cœur» ; car «un souffle suscite un souffle et fait descendre un souffle», et comme il est écrit : «S'il dirige son cœur vers Lui», etc.,

עד שתהיה חכמה שבנפש החיונית בחי' השמן הנמשך אחר הפתילה של מצוה להתכלל ממש באור
התורה שתתהפך ממש מהפוך אל הפוך משכל אנושי המושג לשכל חכמת התורה חכמת אלהית בחי'
חכים ולא בחכמה ידיעא כו'

jusqu'à ce que la 'Hokhma de l'âme vitale devienne l'aspect de l'huile qui suit la mèche de la mitsva, afin d'être véritablement incluse dans la lumière de la Torah, de sorte qu'elle soit véritablement transformée d'un extrême à son opposé, de l'intellect humain saisissable à l'intellect de la sagesse de la Torah, sagesse divine, le niveau de «sage, mais non par une sagesse connaissable», etc.

שלכן נתלבשה בענינים גשמיים וכל ענינים גשמיים כלולים בה כמו כל צמח האדמה ופרי העץ בסדר
זרעים. וכל בעלי חיים בסדר קדשים.

C'est pourquoi [la Torah] est revêtue de réalités physiques, et toutes les réalités physiques y sont incluses, comme tout ce qui pousse de la terre et les fruits de l'arbre, dans l'ordre de Zeraim (Semences), et tous les êtres vivants, dans l'ordre de Kodashim (Choses saintes).

כדי לברר ולהפך הכל בקדושה. וימלא כבוד ה' את כל הארץ הלזו הגשמית כו':

[C'est] afin de tout raffiner et de tout transformer en sainteté : «Et la gloire de Havaya remplira toute cette terre physique», etc.

22 וזהו המגביהי לשבת. פי' המגביהי י' הוא י' שבה' שהדל"ת הוא בחי' דלית. דלית ליה מגרמיה כלום

נעשה ה' ע"י היו"ד שבתוכה

Et tel est [le sens de] «Qui élève haut pour siéger.» L'explication est la suivante : hamagbihi signifie «élève le yud», le yud qui se trouve dans le heh. Car le dalet est le niveau de dalis [«il n'y a pas»] : «il n'a absolument rien en propre» ; il devient un heh grâce au yud qui se trouve en lui.

והיינו בחיי המצוה שמצדק נעשה צדקה. וצדקה תרומם גוי ע"י שמגביה את בחיי היו"ד שבה' למעלה מעלה באוא"ס [באור אין סוף] ב"ה ממש.

Et telle est la dimension de la mitsva : du tzedek [justice] vient la tzedakah [charité] ; et «la tzedakah élève une nation», en élevant le niveau du yud dans le heh toujours plus haut, jusque dans la Lumière infinie (Or Ein Sof) elle-même, béni soit-Il.

לשבת להיות בחיי מכון לשבתך דהיינו שתהא שם השראת אוא"ס [אור אין סוף] ב"ה ממש שהיא בחיי ישיבה

«Pour siéger» : devenir le niveau d'«un lieu pour Ta demeure», c'est-à-dire qu'y repose l'Or Ein Sof lui-même, béni soit-Il, ce qui relève du niveau de la position assise,

דהיינו בחיי ירידה והשפלה אצלו כביכול וכמ"ש וישב ה' מלך לעולם. כי להיות מלך לעולם היא בחיי ישיבה והשפלה כי על מי ימלוך כו'.

c'est-à-dire un niveau de descente et d'abaissement de Sa part, pour ainsi dire ; comme il est écrit : «Havaya siège en roi pour toujours (le'olam).» Car être roi du monde (le'olam), c'est le niveau de la position assise et de l'abaissement : sur qui régnerait-Il ? etc.

23 וזו היא העלאה שע"י המצות ממטה למעלה. אבל התורה אור היא המשכה מלמעלה למטה המשפילי לראות בשמים תושב"כ [תורה שבכתב]. ובארץ תושבע"פ [תורה שבעל פה].

Et telle est l'élévation que les mitsvot opèrent, d'en bas vers le haut. Mais « la Torah est lumière » est un influx d'en haut vers le bas : « qui s'abaisse [Lui-même] pour voir dans les cieux », la Torah écrite, « et sur la terre », la Torah orale.

ושם הוא לראות בחיי ראייה והתגלות אוא"ס [אור אין סוף] ב"ה למטה כמו למעלה.

Et là, il s'agit de « voir » : le niveau de la vision et du dévoilement de l'Or Ein Sof, béni soit-Il, en bas comme en haut.

ולא בחיי שמע ישראל דהיינו התבוננות שבנפש האלהית שהיא בחיי שמיעה בלבד אלא כמ"ש כי עין בעין יראו וגו' :

[Ce n'est] pas le niveau de « Écoute, Israël », c'est-à-dire la contemplation de l'âme divine, qui ne relève que de l'audition, mais plutôt, comme il est écrit : « Car ils verront œil à œil », etc.

LikuteiTorah.com
LA PARACHA 'HASSIDIQUE

À propos de cette édition

Cette édition contient le texte hébreu et la traduction française.

The Hebrew text of Torah Ohr: © Kehot Publication Society, via Sefaria, CC BY-NC 4.0; formatting adapted.

Notre traduction française, faite à partir de notre traduction anglaise de l'hébreu, sans les notes de Kehot : CC BY-NC 4.0.

Cette édition dans son ensemble : CC BY-NC 4.0. Synagogues, écoles et projets à but non lucratif peuvent la copier, l'imprimer et la partager librement, et demander des dons pour couvrir les frais d'impression ; elle ne peut jamais être vendue. Citez Kehot Publication Society et likuteitorah.com. <https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/>

La traduction française a été faite à partir de l'édition anglaise de likuteitorah.com avec l'aide de l'IA (openai/gpt-6-luna-pro:batch), l'hébreu en regard pour vérification ; elle n'a pas encore été relue par un éditeur humain. Vérifiez sur l'hébreu tout ce qui est important.

Le Rabbi a demandé que les maamarim de la paracha de la semaine, la « Paracha 'hassidique », soient étudiés pendant cette semaine, répartis sur ses sept jours (Sichah of Shabbos Parshas Vayakhel 5725 · Toras Menachem vol. 42, pp. 306-309). Pourquoi l'étudier, et les bénédictions du Rabbi : likuteitorah.com/about/the-chassidishe-parsha/

Un projet gratuit et non commercial ; rien n'est vendu ici. Sans lien avec Kehot, Sefaria ou la Bibliothèque de Loubavitch. © likuteitorah.com

Depuis likuteitorah.com/fr/torah-ohr/mikeitz/11/

DÉDIÉ EN L'HONNEUR DE

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ"ל

Le père du Rabbi, Reb Lévi Its'hak